

El Catalanisme polític: precedents, aparició i evolució (1833-1931)

Període de 1833-1875

En primer lloc, el primer punt que tractarem serà l'origen del Catalanisme Polític. Així doncs, podem considerar que el moviment de la Renaixença, juntament amb el Federalisme català i alguns aspectes del Carlisme, va suposar la recuperació de l'ús literari de la llengua catalana i aquest fet va provocar el desenvolupament del Catalanisme Polític.

Així mateix, es coneix amb el nom de Renaixença, el moviment cultural que va sorgir a Catalunya a la dècada de 1830, on la seva principal característica era la voluntat de recuperació literària de la llengua catalana. L'inici d'aquest moviment el podríem datar sobre el 1833.

En segon lloc, **la figura de Joaquim Rubió i Ors** va ser molt important ja que és considerat una de les persones més decisives en la recuperació de la llengua catalana. Va publicar alguns poemes al Diario de Barcelona, on anys més tard, el pròleg d'aquest recull constituïria un autèntic manifest de la Renaixença. Per tant, hem de tenir en compte que aquest recull de poemes no només va tenir influència sobre els literats, sinó que també entre els intel·lectuals, historiadors, poetes, etc.

Així doncs, en aquest context arribem a la Restauració. En 1859 destaca els **Jocs Florals**, un concurs de poesia que va ajudar a dinamitzar l'ús del català com a llengua pròpia i símbol del Catalanisme. D'altra banda, és important saber quins factors van contribuir de manera decisiva en l'èxit de la Renaixença: en primer lloc, l'expressió cultural d'una evolució catalana diferenciada de la resta d'Espanya; en segon lloc, una reacció en contra del fort centralisme cultural i polític amb el qual estava construït el nou Estat Liberal i; en tercer lloc i més important, la influència del Romanticisme Europeu, on els catalans s'hi veien reflectits.

Període de 1875-1898

Així mateix, un cop arribats al període de la Restauració, durant la primera fase d'aquesta es va anar construint un nou Catalanisme. Al començament, aquest Catalanisme va ser manifestat de manera controvertida i difusa, expressada sobretot pels intel·lectuals.

Tots els sectors catalanistes consideraven que els esforços polítics s'havien de centrar en Catalunya, els valors i els símbols es trobaven en la identitat de la societat catalana i defensaven que el passat que havien de descobrir era el català.

Aquest Catalanisme ostentava dues idees principals: la de progrés i la de tradició. Així doncs, en aquest context, sorgeix la formació del primer Catalanisme Polític, impulsat principalment per **Valentí almirall durant la dècada de 1880**. La seva principal contribució va ser la de convertir el moviment catalanista en doctrines i partits amb voluntat d'intervenir en l'Administració pública, és a dir, la intervenció catalana en la vida política espanyola ja era un fet.

Entre la creació de partits catalanistes, és important destacar la formació de **la Lliga de Catalunya, l'any 1887**; la creació de **la Lliga Regionalista, l'any 1901** i la creació de **la Unió Catalanista, l'any 1891**. La primera acció que van dur a terme aquest últim partit va ser la celebració, el 1892, d'una assemblea a Manresa que va aprovar les Bases per a la constitució regional catalana, document que es coneix amb el nom de les Bases de Manresa. Es tractava de la primera formulació d'un projecte d'Estatut d'Autonomia. Aquest fet va desencadenar en una gran repressió contra el Catalanisme per part del govern espanyol, ja que es considerava que era un perill per a la unitat i la centralització espanyola.

Període de 1898-1931

D'altra banda, per acabar l'evolució del Catalanisme Polític, el treballarem des de 1898 fins 1931. Els primers anys del segle XX van coincidir amb la transformació progressiva del Catalanisme Polític en un moviment de masses. Durant el segon període de la Restauració, el Catalanisme Polític va aconseguir frenar el caciquisme a Catalunya i va fer una primera obra de govern, la Mancomunitat, que posteriorment explicaré.

En segon lloc, **la figura d'Enric Prat de la Riba** va ser molt important ja que l'obra ideològica més important del Catalanisme Polític va ser la seva obra : Nacionalitat Catalana (1906), que veia com una realitat natural l'esperit col·lectiu que havia sigut capaç de crear una llengua i una cultura pròpia.

D'altra banda, alguns partits polítics de gran transcendència, es van dividir en tres grans blocs: **els Catalanistes conservadors, els catalanistes d'Esquerra i els Anticatalanistes**. El Catalanisme conservador va ser representat per la Lliga Regionalista, fundada l'any 1901. La lliga va patir dues escissions que va desembocar en la creació del Centre Nacionalista Republicà per un cantó i la creació d'Acció Catalana, l'any 1922. D'altra banda, El Catalanisme d'Esquerra, que va trobar la representació en partits com el Partit Republicà Català (PRC) i, en últim lloc, dins dels Anticatalanistes, trobem el Partit Republicà Radical, liderat per Alejandro Lerroux.

Per acabar amb el Catalanisme Polític, penso que és molt important entendre la gran rellevància que va tenir la creació de la Mancomunitat a Catalunya. Aquest projecte es va iniciar l'any 1911, per iniciativa d'Enric Prat de la Riba.

Aquest projecte va ser presentat a l'Estat espanyol, en concret, al liberal progressista José Canalejas, que el va acceptar. Aquest projecte tenia com a finalitat principal crear una federació de les quatre diputacions provincials i es va constituir el 6 d'Abril de 1914, el primer president de la Mancomunitat va ser Enric Prat de la Riba. El govern de la Mancomunitat estava format per vuit consellers, dos per província.

Les competències de la Mancomunitat van estar sempre molt limitades, degut a la poca ajuda per part del govern. Hem de tenir en compte, que, tot i que el finançament era molt escàs, l'obra de la Mancomunitat va tenir molta repercussió a nivell europeu. Algunes de les obres més importants de la Mancomunitat va ser la creació de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 1907 o la Biblioteca de Catalunya l'any 1914. Finalment, amb l'arribada del General Miguel Primo de Rivera, la Mancomunitat va ser suprimida.